

Nr 379

Av herr **Osvald**, om *bevakande av samernas intressen vid vattenutbyggnad i Norge.*

(Lika lydande med motion nr 450 i Andra kammaren)

Vid sin behandling av målet om reglering av vattnets avrinning ur sjön Altevatn i Troms fylke i Norge, vid vars stränder de svenska samerna i Saarivuoma och Talma samebyar i Norrbotten sedan urminnes tid betat sina renar om sommaren, har länsstyrelsen i Norrbottens län bl. a. utfärdat en fullmakt för en norsk advokat. Denna fullmakt, av den 1 augusti 1958, innehåller uppdrag åt advokaten, att vid rättsförhandlingarna rörande frågor i samband med regleringen av sjön tillvarataga de i området flyttande svenska lapparnas rätt och bästa.

Nämnda länsstyrelse har även utfärdat ett allmänt förordnande för advokaten, vari åberopas bl. a. nådiga brevet den 5 augusti 1873.

Av det åberopade kungl. brevet synes emellertid framgå att samerna själva äger besluta, huruvida de önskar lämna fullmakt till visst rättegångsombud. Detta torde också följa av allmänna regler.

Trots att nämnda mål pågått under flera år vid norsk domstol, har advokaten icke hållit något sammanträde med huvudmännen. Samerna har numera själva vänt sig till annat norskt ombud.

I fråga om målet om reglering av vattnets avrinning ur sjön Gräsvattnet i Västerbottens län i Sverige och Nordlands fylke i Norge, vilken reglering är en del av Bjerka-Plura-projektet som berör Svaipa, Grans, Rans och Umbyns samebyar i Sverige, synes länsstyrelsen i Västerbottens län, som ägt kännedom om saken, icke ha vidtagit någon åtgärd för att rikta samernas uppmärksamhet på nödvändigheten av att ställa ombud för sig vid sakens behandling i Norge. Denna länsstyrelse har icke heller själv i någon form förordnat norskt ombud i saken.

Länsstyrelserna har sålunda handlat på helt olika sätt i frågor, som synes vara av likartad beskaffenhet. Det synes möjligt att rättsförlust kan uppkomma för de svenska samerna genom myndigheternas nämnda handlings-sätt. Samerna torde ha förlitat sig på att myndigheterna skulle vidtaga alla nödiga mått och steg.

Med anledning av vad sålunda förekommit och då samerna har svårt att få säker kännedom om vad som planeras i Norge i fråga om vattenutbyggnad, får jag yrka,

att riksdagen måtte anhålla att Kungl. Maj:t ville utfärda sådana föreskrifter, att länsstyrelse har att, då det kommer

till dess kännedom att vattenutbyggnad, som kan beröra de svenska samernas intressen, planeras i Norge, skyndsamt rikta de berörda samebyarnas uppmärksamhet på angelägenheten av att de ställer ombud för sig i Norge för bevakande av sina och sina medlemmars intressen, samt att, om svensk sameby, enligt vad som är känt för länsstyrelsen, ställt svenskt ombud för sig, skyndsamt underrätta även ombudet.

Stockholm den 25 januari 1963

Hugo Osvald